

PRAVILA

DRUŽTVA

HRVATSKA MENSA ACADEMICA

U

ZAGREBU.

ZAGREB

TISAK ANTUNA SCHOLZA

1898.

INV. BR. _____

Pripomenak.

Zamisao, da se osnuje »hrvatska mensa academica,« nikla je 20. listopada g. 1896. liepom prigodom, kadno smo mi zagrebački maturanti iz godine 1862. slavili 34.-tu godišnjicu dovršetka svojih gimnazijskih nauka tihom misom u stolnoj crkvi zagrebačkoj, pa onda skupnim prijateljskim objedom u Maksimiru.

Na taj sastanak pozvasmo naše nekadašnje profesore, i osim kolega onih, koji smo godine 1862. zajedno polagali maturu u Zagrebu, takodjer i one, koji su s nami u Zagrebu svršili bili VI. gimn. razred, pa onda nastavljali nauke u sjemeništu ili drugdje. Tako su naš sastanak počastili svojom nazočnosti bivši nam profesori gg. Franjo Bradaška i Mato Gršković, a od kolega bijasmo nazočni ovi: Begić Ivan, dr. Benak Dragutin, Boroša Vjekoslav, Brandtner Pavao, Brani Petar, dr. Bresztyensky Šandor, Crlenjak Vilim, Czernkovich Nikola, Duh Gjuro, Femenić Tito, Gregorčić Hinko, Janda Ernest, dr. Krapac Ivan, dr. Kršnjavi Izidor, dr. Marković Franjo, Mažuranić Vladimir, dr. Oštrić Ognjoslav, dr. Spevec Stjepan, dr. Steiner Makso, Šmit Miroslav, Tanhofer Ladislav, dr. Tomić Petar, i Turelli Josip. Kolegijalne pozdrave poslaše nam pomnogi od drugova, koji nisu mogli doći na sastanak, a ti bijahu: Bradaška Ferdinand, Drogenik Franjo, Galović Matija, Kolarić Josip, Kotarski Ivan, Krempler Pavao, Likević Ivan, dr. Mak Antun, Nemčić Slavoljub, dr. Nemičić Milan, Padarčić Aleksa, Rešetar Ferdinand, Strel Šimko, i Weber Armin.

Na objedu u Maksimiru u nizu zdravica prosbori kolega dr. Franjo Marković ovako:

»Ljep je bio običaj naših otaca, da, kad bi im se rodilo čedo, ili bi slavili drugi kakov znamenit obiteljski god, onda bi na svojem domu zasadili plodovitu voćku ili miomirisnu lipu od zahvalnosti bogu i od zavjeta, a s namjenom, da bude potomstvu na uspomenu i na dobro. — I mi slavimo riedak god: trideset četvrtu, dapače dobrahan broj nás četrdeset i drugu godišnjicu našega saučeničkoga drugovanja. Svatko nas čuti zahvalnost prama

providnosti, koja nas je tolike godine, sad kroz klasje i cvieće, sad kroz trnje — koje ni jednoga smrtnika na putu života ne mine — provodila do ovoga časa žive. Svatko nas čuti zahvalnost i prama onim starijim našim, koji su nas njeoč s patriot-skim trudom povratili iz tlaka Bachove tudjinštine opet pod milo okrilje našega rodjenoga hrvatskoga jezika — ta sjećate se, mili druzi moji iz god. 1854., kako smo tada prvi gimnazijski razred još učili hrvatski, a poslie nam Bachov sustav nametnu niemštinu, ali počam od početka sedmoga razreda, po zasluži starih patriota, opet smo sve učili hrvatskim jezikom. Za dobro koje smo primili od providnosti i od starijega naraštaja, oduž'mo se, čineći dobro mladjemu naraštaju. — Tečaj života nas je iz nekadanje naše školske zajednice, koja bijaše i zajednica srdaca, zajednica iskrene kolegijalnosti, razasuo koje kuda, i u životnih zadaćah, paće kadšto i u smjerovih naših razstavio nas; ali jedne sveze, jednoga jedinstva nikad nam nije oteo — dokaz je tomu ovaj naš sastanak —: nije nam oteo međjusobne dobrohotnosti i nije nam oteo jednodušne želje, da mladji naraštaji budu bolji i sretniji od nas, ter tako domovina naša da bude napredna.

Kad su tim dvojim vezom sjedinjena srca svih nas ovdje, neka iz toga nikne dobro djelo; neka ono dobro, koje smo mi od starijih primili, u naših srcih ne ostane bezplodno, nego neka nosi ploda mladjemu naraštaju. Istina je, da na mladjih svijet ostaje; ali je istina i to, da stariji treba da ostave mladjim svijet udešen i pripravljen za dobro, za napredak. — Iz doba naših nauka na sveučilištih sjećamo se, da smo ili vidjali oskudievanje naših drugova ili i sami oskudievali. A sada, u naše starije dane, motreći život naše sveučilišne mladeži, sa žalju vidjamo, da dobrahan joj dio tegobno provodi svoje naučne dane, a većina ih da je ostavljena samomu svomu drugovanju, ter — nantes in gurgite vasto — boravi tē dane bez mile pažnje starijega naraštaja. — Na ovaj naš liepi god učin'mo, od zavjeta i na uspomenu, dobro djelo sveučilišnome naraštaju, sadanjemu i budućemu; olakotimo i ukrasimo mu dane sveučilišnoga naukovanja. Zasadimo danas, pri ovom našem godu kolegijalnoga prijateljstva, pri godu naše međjusobne dobrohotnosti, — zasadimo danas drvice plodovito mladeži našoj sveučilišnoj, udarimo temelj hrvatskoj akademičkoj menzi, i, ako uzbude moguće, u drugom redu takodjer hrvatskome akademičkome domu, za sve slušatelje zagrebačkoga sveučilišta.

Svi kolege radostno prihvatise ovu misao i odmah ustano-

više se kao odbor, ter izabraše pododbor, koji će sastaviti pravila za hrvatsku menzu akademičnu i brinuti se, da ta uredba stupi u život. Predsjednikom cjelokupnoga odbora bi imenovan preuzvišeni gospodin dr. Stjepan Spevec, a predsjednikom pododbora Vladimir Mažuranić te pododbornici dr. Bresztyensky Šandor, Czernkovich Nikola, dr. Krapac Ivan, dr. Kršnjavi Izidor, dr. Marković Franjo, i dr. Steiner Makso.

Ovaj je pododbor sabirao gradju za sastav pravila, zamoljavajući za podatke gotovo sve u Austro-ugarskoj monarkiji vrhovne akademijske oblasti, pak i pojedine profesore ili upravnike takovih djačkih društava, koja su nadomjestak menze akademične. S velikom zahvalnošću primasmo pravila akademičnih menza ili sličnih uredaba i godišnje im izvještaje od rektorata u Beču, Grazu, Innsbrucku, Kološvaru, Krakovu, Lavovu, Pešti, i Pragu.

Proučivši svu ovu gradju pododbor je u više sjednica viećao o sastavu pravila za hrvatsku menzu akademičnu, a dobrohotno je sudjelovao i svojim savjetom pomagao velemožni gospodin o. g. rektor dr. Juraj Dočkal; prijateljskim putem bijahu odboru na pomoć i preuzv. gosp. dr. Stjepan Spevec, te sveuč. profesori gg. dr. Gjuro Arnold i dr. August Musić.

Plod takova pomnjiva viećanja jesu ova pravila, koja su stekla potvrdu visoke kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinske zemaljske vlade.

Pravila se ova osnivaju koje na izkustvu tolikih inih sveučilišta u monarkiji koje na poznavanju osobitih prilika i potrebâ sveučilišne mladeži naše u Zagrebu.

Nuždnost ovakove uredbe obćenito se je osjećala, ter je sama viest, da se je sastavio odbor za osnivanje hrvatske menze akademične u Zagrebu, odmah pribavila toj namisli veledušnih podpornika.

S najvećom zahvalnošću spominjemo, da su već za doba, dok su se istom sastavljala ova pravila, hrvatskoj menzi akademičnoj poklonjeni znameniti darovi. Prva hrvatska štedionica u Zagrebu darova prigodom svoje 50-godišnjice dne 20. pros. 1896. zakladnu glavnicu od pet tisuća forinti. Visokoblagородni gospodin Mijo pl. Novaković-Gjurabojski, umirovljeni c. i kr. major garde u Beču, darova dne 22.-oga studenoga 1897. deset tisuća forinti (na ponuku g. zemalj. arkivara i sveučilišt. lektora Ivana pl. Bojničića). Godine 1898. darovaše: dne 12.-oga ožujka Novogradiška štedionica sto forinti, 23.-ega ožujka umjetnica Milka Trnina sto forinti, 31.-oga

svibnja umjetnica Marcolini tri stotine i tridesetosam forinti, oporukom od 1.-oga lipnja blagopokojni zagrebački sveučilišni profesor dr. Janko Čakanović znatnu svotu (kojoj će se iznos naknadno ustanoviti), oporukom od 3. lipnja blagopokojna gospodja Paulina pl. Kemenović u Križevcima pet tisuća forinti, 17.-oga lipnja hrvatsko-slavonska zemaljska hipotekarna banka u Zagrebu pet sto forinti

Razumije se pak po sebi, da su mnogi od nas kolegâ, iz čijega krila je nikla misao o osnutku društva »hrvatske menze akademične«, već do sada pristupili tomu društvu kao utemeljitelji ili kao doživotni članovi.

Najsrdajnije se zahvaljujemo svim veledušnim darovateljem hrvatske menze akademične, koja po njihovu plemenitom rodoljublju eto već sada, kadno tek stupa u život, broji glavnicu od preko dvadeset tisuća forinti, a preporučamo plemenitu svrhu ovoga društva svim rodoljubom, da bi i hrvatska menza akademična u živu zbilju privodila nadu i uzklik svih nas: vivat, crescat, floreat alma mater nostra Francisco-Josephina!

Hrvatska menza akademična u Zagrebu početi će svoje djelovanje jesenas prema §§. 9. i 54. ovih pravila. Quod felix faustumque sit!

U Zagrebu, dne 26. kolovoza 1898.

Pododbor.

PRAVILA

društva

„Hrvatska mensa academica u Zagrebu“.

I. Ime i svrha društva.

§. 1.

Ime je društva: »Hrvatska mensa academica«. Sjedište mu je u Zagrebu.

§. 2.

Svrha je društvu, da slušatelje svih fakulteta i farmaceute na kr. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu (§. 39.), koji dokažu svoju potrebnost, podpomaže prema društvenom prihodu tim, da im pribavlja razmjerno jeftiniju ili besplatnu hranu, ter da, kada i kako bude to moguće, posreduje takodjer za pogodniju pribavu stana, odjeće, stručnih knjigâ i privrjede instrukcijami (§. 52.).

§. 3.

U tu svrhu služe društvu uz stege u ovom pravilniku odredjene:

1. kamati temeljne glavnice;
2. godišnji prinosi podupirućih članova;
3. godišnje podpore, koje podieli u tu svrhu društvu možda zemlja, glavni grad, ili ma koja občina, korporacija, društvo itd.;
4. prihod od dobrovoljnih prinosa, darova sakupljenih u tu svrhu tečajem godine, ako nisu namienjeni, da budu pripojeni temeljnoj glavnici;

5. godišnje pripomoći, koje u tu svrhu možda podiele ina dobrotvorna ili pripomoćna društva, namienjena probitkom slušateljâ na kr. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu.

II. Članovi društva.

§. 4.

Tko želi postati članom društva, ima se vlastoručno podpi-
sanom pristupnicom prijaviti upravnom odboru na ruke pred-
sjednika (§. 23. I. lit. a).

Članovi su društva:

1. zakladatelji;
2. utemeljitelji;
3. doživotni;
4. podupirući.

§. 5.

Članovi zakladatelji jesu oni, koji društvu polože barem
1000 for. na jedanput ili tečajem dvijuh godinâ na obroke. Zakla-
datelj, bio to osebnik, bila to gradska, trgovišna ili seoska ili
imovna občina, ili ina korporacija, društvo itd., može odrediti,
da se iz prihoda njegove zakladne glavnice prema svrsi društva
podupiru u prvom redu sveučilišni slušatelji, koji pripadaju nje-
govoj obitelji ili potomstvu, ili potječu iz dotičnoga grada, občine,
prijedjela, staleža itd. (§. 11.).

§. 6.

Članovi utemeljitelji jesu oni, koji daruju društvu barem
200 for. (dvie stotine forinti) na jedanput ili tečajem dviju godina
na obroke (§. 11.).

§. 7.

Članovi doživotni jesu oni, koji daruju društvu barem 100 fr.
(jednu stotinu forinti) na jedanput ili tečajem jedne godine na
obroke (§. 11.).

§. 8.

Podupirući članovi jesu oni, koji plaćaju najmanje 8 for.
(osam forinti) godimice (§. 12.).

III. Pravila i dužnosti članova.

§. 9.

Društvena godina počimlje prvim danom drugoga mjeseca
naukovne godine.

§. 10.

Svaki član ima

1. pravo glasovanja u glavnih skupština, te aktivnoga i
pasivnoga izbora. Ženski članovi, korporacije itd. mogu to pravo
vršiti po punomoćnicih, a punomoćnikom mogu imenovati samo
osobu, koja je član društva. Član, koji je ujedno punomoćnik,
može izvršivati najviše tri glasa.

Zatim pristaje svakom članu

2. pravo predlaganja (§. 21.) i
3. pravo interpelovanja (§. 21.).

§. 11.

Dužan je svaki član zakladatelj ili utemeljitelj ili doživotni
član, da svoj prinos, ako ga nije položio na jedanput, položi
tečajem roka od dviju godina, odnosno jedne godine, u onih
obrocima, koje je ili sam naznačio, ili, ako sam toga nije učinio,
kako mu ih primjereno odredi odbor društva (§§. 5, 6. i 7.).

§. 12.

Podupirući članovi, koji plaćaju osam forinti na godinu,
dužni su svoj prinos izplatiti ili na jedanput ili u jednakih četvrt-
godišnjih obrocima.

§. 13.

Prava člana (§. 10.) ne može vršiti ni jedan član, koji nije
izpunio svoje dužnosti (§§. 11. i 12.).

§. 14.

Članom prestaje biti:

1. tko svoj izstup najavi prije početka društvene godine
predsjedniku;
2. tko je s obrokom obećane glavnice člana zakladatelja ili
utemeljitelja ili doživotnoga člana ili s obrokom godišnjega pri-
nosa, ni ne prijavivši izstupa, nakon opomene zaostao tri mjeseca.
Uplaćeni obroci ostaju društvu.

§. 15.

Razpre između članova, nastale iz društvenoga odnošaja,
poravnati će obranički sud, u koj bira svaka stranka po jednoga

iz članova društva, a ova dvojica biraju si pročelnika, također izmedju članova društva.

Nema priziva proti izreci obraničkoga suda.

IV. Glavna skupština.

§. 16.

Glavna je skupština ili redovita ili izvanredna.

§. 17.

Redovitu glavnu skupštinu sazivlje predsjednik (§. 24.) polovicom prvoga mjeseca društvene godine (§. 9.), naznačivši osam dana prije dnevni red, i to oglasom u novinah i na crnoj ploči kr. sveučilišta.

Zakladatelje valja svagda obavijestiti i pismeno, i to osam dana prije skupštine, ter ih pozvati, da, ako nemogu sami doći ili su korporacije, naznače svojega punomoćnika.

§. 18.

Istim načinom sazivlje se i izvanredna skupština. Ako zatraži barem 20 članovâ, ima predsjednik sazvati izvanrednu skupštinu.

§. 19.

Glavna redovita skupština:

1. bira prema pravilom članove upravnog odbora (§. 23. g) na cijelu godinu;
2. bira revizionalni (nadzorni) odbor za cijelu godinu (§. 48.);
3. prima i prosudjuje izvješće odbora za prošlu godinu, ter stvara o njem zaključke, kojih se upravni odbor ima držati;
4. razpravlja o predlozih članovâ (§. 21.);
5. saslušava odgovore uprave na interpelacije članova (§. 21.).

§. 20.

Izvanredna glavna skupština razpravlja samo o predmetih, radi kojih je sazvana.

§. 21.

Predlozi se imadu pismeno, podpisani barem od deset članovâ, priobćiti dva dana prije skupštine predsjedniku.

Predlozi, koji smjeraju na promjenu pravila, imadu se, podpisani barem od 20 članovâ, ter obrazloženi, predati predsjedniku barem dva mjeseca prije skupštine.

Interpelacije se imadu jedan dan prije pismeno upravi prijaviti uz naznaku predmeta, na koji se interpelacija odnosi.

§. 22.

Za valjanost zaključka potrebno je, da u skupštini nazočni članovi zastupaju zajedno barem trideset glasova.

Zaključci se stvaraju absolutnom većinom. Ako su glasovi razpolovljeni, odlučuje glas predsjednikov.

Za viećanje pako o promjeni pravila potrebno je, da bude osobno nazočno barem trideset članova osim odbornika, i da je odbor mjesec dana prije takove skupštine objelodanio i članovom dostavio obrazložen predlog za promjenu pravila; a da zaključak za promjenu bude stvoren, hoće se, da za nj glasuju dvie trećine zastupanih glasova.

Ako se skupština radi nestašice dovoljna broja članova nebi mogla obdržavati, ima predsjednik sazvati novu skupštinu za 14 dana, u kojoj će zaključke stvarati moći oni, koji dodju.

V. Uprava.

§. 23.

Na čelu društva je odbor, koji sastoji iz sljedećih devetnajst (odnosno — kad bude i medicinski fakultet — dvadeset) članova:

I. Po zvanju svojem, dok ga obnašaju, jesu članovi odbora:

a) »Rector magnificus« kr. sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu, koji je ujedno predsjednik odbora;

b) »Prorector« istoga sveučilišta, koji je ujedno drugi podpredsjednik odbora;

c) od svakoga fakulteta istoga sveučilišta po jedan profesor, i to onaj, koji je dotične godine stipendijalni referent;

d) predsjednik i prvi tajnik »hrv. akad. društva za podupiranje ubogih i bolesnih sveučilišnih gradjana na kr. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu«;

e) predsjednik »društva za pomaganje siromašnih a vriednih Srba slušača u kr. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu«;

f) jedan zastupnik, kojega izašlju slušatelji tečaja farmaceutskoga na istom sveučilištu svake godine izborom izmedju sebe.

II. Glavna skupština bira u odbor na jednu godinu (§. 19. toč. 1.):

g) deset članova, među njimi barem jednoga doktora medicine, i pet njihovih zamjenika.

§. 24.

Odbor ima obavljati, odnosno nadzirati svekolike poslove društva, priređivati glavne skupštine, izvadjati stvorene zaključke, odnosno nadzirati izvedbu njihovu.

Na čelu odbora je predsjednik (§. 23. I. sl. a), koj zastupa društvo prama privatnim osobam i prama oblastim.

Predsjednika zamjenjuje u slučaju potrebe prvi podpredsjednik. Prvoga podpredsjednika bira u prvoj svojoj sjednici odbor između članova spomenutih u predidućem §. 23. II. sl. g.

Ako je i prvi podpredsjednik zapriečen, zamjenjuje ga drugi podpredsjednik (§. 23. sl. b).

§. 25.

Odbor bira u prvoj svojoj sjednici između svojih članova tajnika i blagajnika.

§. 26.

Odbor se sastaje u redovitu sjednicu barem svaka dva mjeseca jedanput.

Sjednice sazivlje predsjednik (§. 24.).

On može prema potrebi sazvati i izvanrednu sjednicu, a mora ju sazvati, ako to zahtieva barem sedam odbornika.

§. 27.

Za stvaranje valjanih zaključaka zahtieva se, da bude prisutno barem deset članova odbora.

Zaključke stvara odbor većinom glasova. U slučaju, ako su glasovi razpolovljeni, odlučuje glas predsjednikov.

§. 28.

Odbor bira u prvoj sjednici između svojih članova »poslovno vijeće«, sastojće se od osam odborskih članova, vještih glavnim zadatkom društva.

§. 29.

Jedan od tih članova ima biti liečnički vještak (za higijenu).

§. 30.

Dužnost je poslovnom vijeću, da pod ravnanjem predsjednika (§. 24.) a prama uputi odbora:

1. riešava molbe za podporu onih slušatelja, koji još nemaju absolutorija (§. 38.);

2. da redovito nadzire izmjenice po svojih članovih — kad uzhtije i po zamoljenih članskih gospodjah — hranivost jestvinâ ter u obće strogo obdržavanje uvjeta, pod kojimi je dobavnik preuzeo podavanje jestvina; u tu svrhu brinut će se »poslovno vijeće«, da liečnički vještak (§. 29.) uz jednoga člana poslovnoga vijeća i uz po jednoga (izmjenice) od četvorice odborskih članova, naznačenih u §. 23. pod d), e) i f), redovito nadzire u pogledu zdravstvenom prostorije »mense« i priredbu jestvina;

3. da čini odboru predloge o sklapanju odnosnih ugovora;

4. da izvješćuje odbor o svojih opažanjih;

5. da pazi na točno obdržavanje propisa, danih po upravi društva o kućnom redu u prostorijah, gdje će se jestvine dieliti.

Vlastno je u tu svrhu poslovno vijeće upozoriti onoga, koji se je ogriešio o kućni red, i poslie ponovne uzaludne upozorbe, a, u slučaju teške povrjede, i odmah izreći oduzeće pogodnosti na kraće ili duže vrijeme.

Proti takovoj upozorbi i uzkrati nema priziva;

6. da sudjeluje u izvadjanju i ostalih zadataka ovoga društva. (§. 2.).

§. 31.

Odbor može putem javnih glasila pozivati na pristupanje članova i podavanje darovâ (§§. 3. i 4.) u društvene svrhe, te uspjeh o tom objavljivati.

Odbor može između društvenih članova imenovati i u novinah obznaniti povjerenike za promicanje društvenih svrhâ i za posredovanje medju roditelji sveučilištnih slušatelja ili njimi samimi s jedne i odborom društvenim s druge strane.

§. 32.

Potanje uredjuje djelovanje odbora i njegovog poslovnog vijeća poslovnik, koj će si izraditi odbor tečajem prve društvene godine, držeći se načela u ovom pravilniku sadržanih, a moći će ga poslie tijekom vremena i usavršivati prama stečenom iskustvu.

§. 33.

Molbe za podporu (§. 2.) imadu se predavati predsjedniku, (§. 24.), a rješava ih odbor, odnosno, kad se radi o molbah za podporu onih slušatelja, koji još nemaju absolutorija, poslovno vieće (§. 30. toč. 1.), držeć se pri tom načela sljedećih:

§. 34.

Društvo pomaže onim, kojim se ima podpora (pogodnost) hranom podieliti, tim, što im daje: 1. objed, ili 2. večeru, ili 3. objed i večeru, i to ili a) bez naplate, ili b) uz naplatu polovice pogodovne ciene, ili napokon c) uz naplatu podpune pogodovne ciene.

§. 35.

Podpora (pogodnost) ta podaje se u obliku jestvenih maraka. Jestvene marke glase na osobu, ter se ne mogu prenieti na drugoga.

Tko se proti tomu ogrieši, gubi pogodnost.

§. 36.

U pravilu nadjeljuje se onaj, komu je podpora (pogodnost) po §. 34. doznačena, markami najmanje na mjesec dana.

Tko je jednom postao dionikom takove pogodnosti, prema §. 34., ostaje u tom uživanju i nadalje, dok potraju uvjeti, na temelju kojih mu je pogodnost podieljena bila.

§. 37.

Na analogan način glede naplate (§. 34.) postupati će odbor (poslovno vieće) i kod ostalih vrsti podpore (§. 2.)

§. 38.

Društvo može prema svojim sredstvom, nastojeć o pravednoj razmjernosti obzirom na zaklade, prinose, darove, ter njihovu provenienciju, podieliti podporu svakomu redovitomu slušatelju bud kojeg fakulteta ili farmaceutu na kr. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu. (§. 39.)

Pri tom ne čini pripadnost pojedinim fakultetom ili tečaju farmacije nikakove razlike.

§. 39.

Za jednaka redovitu slušatelju ima smatrati odbor i onoga, koj je svršio akademijske nauke, i to još godinu dana nakon absolutorija, ako se sprema za državne izpite ili magisterium farmacije, dvie godine, ako se sprema za doktorat; napokon dvie godine još nakon polučena doktorata, ako se pripravlja za docenturu kr. sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu u istom ili u inom sveučilištu, a u potonjem slučaju biva podupiranje na analogan način (§. 2.) posredovanjem sličnoga podpornoga društva pri dotičnom sveučilištu.

§. 40.

Na izvanredne slušatelje može se istom u drugom redu obzir uzeti, ako ne ima ni jednoga molitelja redovitoga slušatelja, koji bi jednako bio dostojan podpore s obzirom na potrebnost i ponašanje. (§. 41.)

§. 41.

Glavni uvjet za nadielbu kojom od pogodnosti, naznačenih u §§. 34. i 37. jest potrebnost molitelja, uz namjenu zakladatelja (§. 5.).

Ako sredstva društva nedopuštaju, da bi se zadovoljilo svim potrebnim moliteljem, imati će prednost molitelj, koji je potrebni, te napredkom i ponašanjem vrstniji.

§. 42.

Ako to dopuštaju sredstva društva i prostorije, u kojih se »mensa« obdržava, može se pogodnost, da se objed ili večera ili oboje podaje uz naplatu podpune pogodovne ciene, zaključkom odbora protegnuti na svakoga redovitoga, pače i na svakoga izvanrednoga slušatelja bud kojega fakulteta ili farmacije, bez podnašanja posebnih molba, na puku najavu kod poslovnoga vieća (tajnika), uz mjesečnu ili polumjesečnu unaprednu naplatu određene pogodovne ciene jestvenih maraka.

Analogno ima vriediti i glede ostalih zadaća društva. (§. 2.)

§. 43.

Tajnik obavlja svoje poslove pod nadzorom predsjednika. (§. 24.)

Svaki odpravak ima biti providjen potpisom predsjednika i tajnika.

Tajnik daje roditeljem sveučilištnih slušatelja ili njim samim, koji bi se željeli poslužiti pogodnostmi društva, zatražene obavijesti u tom pogledu.

Potanje će djelokrug tajnika odrediti odbor poslovnikom.

§. 44.

Blagajnik obavlja pod nadzorom predsjednika (§. 24.) sav novčani posao, te vodi račun o prihodu, razhodu i temeljnoj glavnici društva.

Naročito preuzima svekolike prinose članova u korist »mensae«, zatim sve ine svote u koje god ime unilazeće, ter ih pohranjuje u društvenoj blagajni, odnosno brine se, da se gotovina s mjesta koristonosno uloži.

Blagajnik izdaje namire uz potpis svoj i predsjednikov, a jestvene marke još i uz potpis tajnikov.

Potanje će djelokrug blagajniku odrediti odbor poslovnikom.

§. 45.

Zvanje članova odbora i poslovnoga vieća vrši se besplatno. Samo tajniku, blagajniku i odborniku liečničkom vještaku (§. 29.) može na predlog odbora glavna skupština dopitati umjerenu nagradu prema sredstvom društva i prema količini njihova posla.

§. 46.

Odbornik, koji tri put ne dodje u sjednicu bez valjane izprike, ima se smatrati, da je izstupio iz odbora.

§. 47.

Ako se tečajem društvene godine izprazni bud koje mjesto odborničko, pozivlje predsjednik (§. 24.) nužni broj zamjenika u odborsku sjednicu, po redu alfabetskome ili po stručnosti.

Predsjednik može i inače, kad god nadje, da je potrebno, pozivati zamjenike u sjednicu odbora ili poslovnoga vieća, i dodjeljivati im koji društveni posao.

§. 48.

Revizionalni (nadzorni) odbor sastoji od pet članova, biranih od glavne skupštine (§. 19.). On bira jednoga od svojih članova

za predsjednika, koji potpisuje odborska izvješća, i kod razpolovljenih glasova odlučuje.

Revizionalni odbor vlastan je, kad god hoće, a dužan je svakoga semestra pregledati bar jedanput blagajnu i račune, ter o tom izvijestiti najbližu izvanrednu ili redovitu glavnu skupštinu.

VI. Društveni imetak.

§. 49.

Društveni se imetak sastoji od:

a) netrošive temeljne glavnice;

b) od trošiva. (§. 3.).

§. 50.

Temeljnu glavnice čine:

a) prinosi zakladatelja uz stegu §. 5.;

b) prinosi utemeljitelja i doživotnih članova;

c) jedna petina iz prihoda društvenih, naznačenih u §. 3. toč. I. do 5.

Temeljna glavnica ima se načinom, koji će odbor društva odrediti, sigurno i koristonosno uložiti.

§. 51.

Ostali prihod društva smatra se potrošivim, ter se ima po mogućnosti svake godine u društvene svrhe upotriebiti i iscrpiti.

§. 52.

Kad se odbor uvjeri, da će po zadatke društva (§§. 2. i 50., alineja posljednja) koristno biti, da se dio temeljne glavnice sigurno uloži u kuću, koja bi sgodno služila za »hrvatski sveučilišni dom«, moći će odbor glavnoj skupštini iznieti potanko obrazložen predlog o financijskoj strani toga pitanja i o upravi ter kućnom redu toga doma.

Zadatak će toga doma biti, da redovitim slušateljem kr. sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu (§§. 38. i 39.) poda stan (§. 2. i 37.) i sgodu, da uz svoje stručne nauke u zajednici goje koristne tjeļovježbe, jezike, glasbu, deklamaciju i uglađjenu društvenost; a i prije otvorenja takova doma može odbor biti na ruku istim slušateljem u pribavljanju takovih k skladnoj naobrazbi spadajućih vježba.

Potanko obrazloženi predlog ima odbor putem javnih glasila obznaniiti članovome najmanje dva mjeseca prije odnosne glavne skupštine.

§. 53.

Glavna skupština moći će zaključak, kojim se pristaje uz takov predlog, stvoriti samo u prisutnosti od barem trideset članova osim odbornika, i to većinom od dvijuh trećina svih prisutnih članova.

VII. Prelazna ustanova.

§. 54.

Ustanova §. 23., točka II., o izboru članova upravnoga odbora, stupa u kriepost početkom druge poslovne godine društva (§. 9.).

Za prvu godinu sastavljat će upravni odbor, osim onih u §. 23. točka I. a—f), kao po zvanju naznačenih članova odbora, osnivači ovoga društva, bili osebni zakladatelji ili utemeljitelji ili doživotni članovi, bez obzira na njihov broj.

Ovako sastavljeni upravni odbor ima odmah izabrati revizionalni odbor (§. 48.) ter se pobrinuti, da se odmah sastavi, prema načelom ovih pravila, poslovno vieće.

VIII. Razlaz društva.

§. 55.

Društvo se razilazi, kad to zaključí glavna skupština, u kojoj su prisutne barem dvie trećine svih članova, a kad glasuju za razlaz barem tri četvrtine prisutnih članova.

§. 56.

Društvena imovina prelazi tad u upravu senata kr. sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu, koji će imati tom imovinom, kao zakladom »hrvatske mensae academicae«, dotično i »hrvatskoga sveučilišnoga doma«, upravljati, ter nastojati o tom, da se iz prihoda te zaklade pripomogne onim sveučilišnim slušateljem, kojim je namienjeno bilo društvo »hrvatske mensae acadenicae«, i to istim ili barem ekvivalentnim načinom.

Broj 50081

Ova se pravila odobravaju.

Kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljska vlada, odjel za unutarnje poslove.

U Zagrebu, dne 30. srpnja 1898.

(L. S.)

Za bana:

Otto pl. Krajcsovics.

